

→ **Katten zijn sociale dieren die een hechte band met hun baasjes kunnen vormen, blijkt uit een groeiende stapel wetenschappelijke onderzoeken.**
Foto Mitsuko Fliervoet

Wetenschap Dier hoort onderscheid tussen mensen- en kattenspraak

Uw kat begrijpt écht wat u zegt

Sommige kattenbaasjes wisten het al lang, maar het is nu ook wetenschappelijk bewezen: katten luisteren als er tegen ze wordt gepraat, maar wel alleen als hun baasje dat doet.

Bruno van Wayenburg
AMSTERDAM

Praat u weleens tegen uw kat? Niets raars, u bent lang de enige niet, en katten voelen zich bovendien aangesproken. Dat is nog maar eens wetenschappelijk aangetoond door diergedragsonderzoek van de Universiteit van Parijs in het Franse Nanterre, dat laat zien dat katten onderscheid kunnen maken tussen spraak die speciaal aan hen gericht is en spraak tussen mensen onderling.

“Het verrassende was dat de katten dat alleen konden bij hun baasje,” zegt Charlotte de Mouzon, de eerste auteur van een artikel in het wetenschappelijke tijdschrift *Animal Cognition*. Zij en twee collega's lieten zestien binnen wonende katten luisteren naar geluidsopnamen van zowel hun baasjes als van voor de kat onbekende mensen, die een paar vaste frases ('wil je spelen?', 'wil je eten?') uitspraken.

Die uitspraken waren opgenomen op twee manieren: de gewone manier waarop je tegen andere volwassenen zou spreken, en in 'kattenspraak': met hoge stem en overdreven articula-

tie en intonatie. “Dat noemen we *cat directed speech*,” zegt De Mouzon. Het is een verwant van de kindertaal die we ook wel tegen baby's aanslaan. De onderzoekers registreerden vervolgens de reacties van de dieren om na te gaan welke verschillen ze kunnen opmerken.

Kattenvideo's

De Mouzon: “Dat is niet zo gemakkelijk bij katten, omdat katten op heel veel verschillende manieren kunnen reageren.” De Franse kattenpsychologen probeerden een relatief nieuwe techniek, gebaseerd op gewenning: als je iets een paar keer hoort, is het niet nieuw meer. Katten hoorden bijvoorbeeld drie keer 'wil je spelen?' in gewone spraak, en daarna in kattenspraak. Als een dier bij een verandering het gedrag aanpast, bijvoorbeeld overgaat van rustig liggen naar rondkijken, wijst dat erop dat het iets nieuws heeft gehoord. Dat betekent dus ook dat het verschil tussen de twee spraaksoorten kan horen.

Uit analyse van de opnamen, driehonderd kattenvideo's die De Mouzon en collega's met de hand uit moesten werken, blijkt dat de katten duidelijk onderscheid horen tussen 'gewone' mensenspraak en spraak die voor hen bedoeld is, maar alleen als het hun baasje was, zegt De Mouzon.

'Katten begrijpen meer van hun baasjes dan andersom'

Dat betekent inderdaad ook dat de katten het stemgeluid van hun baasje duidelijk herkennen, erkent De Mouzon, maar dat was in 2013 al aangetoond door de Kazutaka Shinozuka van de South Florida College of Medicine in Tampa, Florida.

Hechte band

De resultaten zijn voorbeelden van een groeiende stapel wetenschappelijke onderzoeken die laten zien dat katten, anders dan hun soms wat afstandelijke reputatie, sociale dieren zijn die een hechte band met hun baasjes kunnen vormen. Zo toonden onderzoekers aan dat katten in de gaten houden waar hun baasje is (ze reageerden verbaasd als diens stem opeens ergens anders vandaan komt), dat ze verschillende emoties kunnen onderscheiden in menselijk stemgeluid, dat ze het kunnen begrijpen als iemand iets aanwijst (dat was onverwacht), en dat ze naar hun baasjes kijken om te beoordelen of iets gevaarlijk is of niet.

“Katten begrijpen meer van hun baasjes dan andersom,” zegt kattengedragdeskundige Esther Bouma van kattengedragadviesbureau Katsgewijs. “Ze zijn heel goed in zich aanpassen, en het leren van associaties. Ze leren bijvoorbeeld dat als hun eigenaar naar de keuken loopt, ze misschien iets lekkers krijgen als ze er achteraan lopen.” Bouma, zelf ook onderzoeker, vindt de uitkomsten van het Franse onderzoek logisch: “Voor de meeste katten is hun baasje het belangrijkste, spraak van andere mensen is toch meer achtergrondruis.”

Ogen langzaam dichtknijpen

Sommige eigenaars zullen het zelfs een open deur vinden, erkent ze, gezien de neiging van mensen om wel heel veel menselijke eigenschappen aan hun dier toe te schrijven. “Dan zeggen mensen: 'ja, ze plast op mijn bed omdat ze jaloers is. Zo neemt ze wraak', maar niets wijst erop dat katten zo denken.” Daarom is het belangrijk om gedegen wetenschappelijke onderzoeksmethoden te gebruiken.

“Wetenschappers doen onderzoek omdat ze fundamenteel geïnteresseerd zijn,” zegt De Mouzon, “maar zulk onderzoek kan mensen ook helpen om hun kat beter te begrijpen, een betere band aan te gaan, en er beter voor te zorgen.” Zo is bijvoorbeeld ook aangetoond dat het langzaam dichtknijpen van de ogen voor katten een positief signaal is: ik heb geen kwaad in de zin. Bouma: “Dat kun je dus bewust gebruiken, als je een kat op zijn gemak wil stellen.”